TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Sınıf-9

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU SIFATLAR KONU ÖZETİ

SIFAT

Varlıkları niteleyen ya da belirten sözcüklerdir.

- Sıfatlar, isim çekim eklerini almaz, aldığında ya adlaşmış sıfat ya da zamir olur.
- Bir isim, birden fazla sıfatla nitelenebilir veya belirtilebilir.
- Sıfatlar, birden fazla ismi niteleyebilir veya belirtebilir.
- Sıfat-fiiller cümlede sıfat görevinde kullanılır.
- Sıfatlar, betimleyici anlatımın oluşmasını sağlayan sözcüklerdir.

NİTELEME SIFATI

Varlıkların niteliklerini gösteren sıfatlardır. İsimlerin durumlarını, biçimlerini, renklerini gösterir.

Kalabalık	şehir
Niteleme sıfatı	İsim
Çalışkan	öğrenci
Niteleme sıfatı	İsim

BELİRTME SIFATI

İsimleri sayı, işaret, soru yoluyla ya da belli belirsiz bir biçimde belirten sıfatlardır.

Belirtme sıfatları isimleri belirtme yönüyle dörde ayrılır:

1. Sayı Sıfatı
2. İşaret Sıfatı
3. Soru Sıfatı
4. Belgisiz Sıfat

1.SAYI SIFATI

İsimlerin sayısını, sırasını, nasıl bir dağılım içinde olduğunu ya da bir bütün içindeki oranını gösteren sıfatlardır.

Dört	mevsim
Sayı sıfatı	İsim
Yedinci	yıl
Sayı sıfatı	İsim
Beşer	kişi
Sayı sıfatı	İsim

2.İŞARET SIFATI

İsimleri işaret ederek belirten sıfatlardır. Gösterme sıfatı da denir. Bu, şu, o üç ana işaret sıfatıdır.

Şu	kitap
İşaret sıfatı	İsim
Öteki	sokak
İşaret sıfatı	İsim

3.SORU SIFATI

İsimleri soru yoluyla belirten sıfatlardır. Diğer sıfatları buldurmak için soru sıfatları kullanılır.

Ne, nasıl, hangi, kaç, kaçıncı, kaçar sözcükleri soru sıfatlarıdır.

Hangi	soru
Soru sıfatı	İsim
Kaçıncı	sınıf
Soru sıfatı	İsim

4.BELGİSİZ SIFAT

İsimleri kesinlik kazandırmadan belirten sıfatlardır. Birçok, bir, biraz, hiçbir, her, bazı, çoğu, kimi, bütün, birkaç sözcükleri belgisiz sıfatlardır.

Bazı	insanlar
Belgisiz sıfat	İsim
Birkaç	kitap
Belgisiz sıfat	İsim



SORULAR



SORU 1

Aşağı köylerden Halil İbrahim, (I)
on sekiz yaşlarında bir delikanlıydı. (II)
Sazlık köyünde Tevfik Ağa'nın yanında duruyordu. Yaşı ufaksa (III)
da kütüğe büyük yazılmış, askere (IV)
çağırıyorlar.

Ağa'dan hesabını alıp gidecekti. (V)

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi diğerlerinden farklı bir türdedir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Cevap: A

SORU 2

Ben bir gün bu dağ köyünde
Bakılacak en güzel şeye baktım.
Dağ havasında, geniş yapraklı ümitlerin üzerine
Yattım, gökyüzünün altına
Hiçbir çağda bu kadar mavi olmamıştı.
Baktım da vuruldum maviliğine

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Niteleme sıfatı
B) İşaret Sıfatı
C) Belgisiz sıfat
D) Sayı sıfatı
E) Kurallı birleşik sıfat

Cevap: D

SORU 3

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi sıfat görevinde kullanılamaz?

A) Sulak
B) Biri
C) Hangi
D) Öteki
E) Az

Cevap: B

SORU 4

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir ismin birden çok sıfatı vardır?

A) Bahçeye girildiğinde sizi önce beyaz zambaklar ve renk renk sümbüller karşılıyordu.

B) Kim bilir, belki bir mucize olur ve ağrıyan dişleri kendi kendine, ağrısız sızısız düşüverir.

C) O gün gazete idaresinde biriken edebî dergilerin yapraklarını karıştırıyordum.

D) Emin amcam bütün kelimeleri tam manasıyla, usulünce kullanmayı bilirmiş.

E) Malatyalı, yan komşumuzun oğlu Ali'ye yıllar sonra Ankara Garı'nda rastladım.

Cevap: E

SORU 5

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sıfat, yapı bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) Bazı kentlerin, insanın üstünde olağanüstü bir etkisi oluyor.

B) Durmuş Ağa'ya gelince yetmişlik fakat sapasağlam bir ihtiyar.

C) O cana yakın yüzüyle dört yanına bakınca sanki bütün varlık masumlukla aydınlanırdı.

D) Kıyıda kapıları, kepenkleri kapalı, birkaç ev ve depo sıralanıyordu.

E) Beyaz ipek pantolon ve kavuniçi ipek bir gömlek giyinmişti.

Cevap: B

SORU 6

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı sıfatla sağlanmıştır?

A) Ne bekleşip duruyorsunuz kapının önünde?

B) Âlim Bey hanginizi çağırdı görüşmek için?

C) Mükemmel bir şiir yazmak mümkün müdür?

D) Sözlerinizi nasıl değerlendirmeliyiz?

E) Neredeki masayı boyamamızı istediniz?

Cevap: E